

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/380/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2112214584
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Barcajová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2112214584.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Barcajovej a členov senátu Mgr. Fedora Benku a JUDr. Evy Behranovej, v právnej veci žalobcu: M. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX W. G., právne zastúpený: JUDr. Marián Haršány, advokát, Hlavná 31, 917 01 Trnava, proti žalovanej: O. N., nar.XX.XX.XXXX, bytom XXX XX O. XXX, o zaplatenie 10.000,- eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 9C/70/2012-94 zo dňa 12. júla 2013 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej **p o t v r d z u j e.**

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa rozsudkom napadnutým odvolaním žalobu žalobcu zamietol s tým, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Svoje rozhodnutie odôvodnil zistením, že žalobca sa voči žalovanej domáha úhrady sumy 10.000,- eur s príslušenstvom z dôvodu, že so žalovanou uzavrel ústnu zmluvu o pôžičke, na základe ktorej jej poskytol pôžičku v sume 10.000,- eur a to vkladom v A. N. a.s., N. na účet žalovanej. Viacerými telefonickými výzvami, ako aj prostredníctvom právneho zástupcu doporučeným listom zo dňa 27.06.2012 vyzýval žalovanú k úhrade dlhu, avšak žalovaná dlh neuhradila. Žalovaná sa v konaní proti pohľadávke žalobcu bránila tým, že od žalobcu si nikdy žiadne peniaze nepožičala. Peniaze, ktoré jej poskytol, jej poskytol z jeho dobrej vôle, v dôsledku existencie ich dlhoročného priateľského intímneho vzťahu. Finančné prostriedky, ktoré jej žalobca poukázal na účet, bol účet jej manžela, ku ktorému mala kartu, takže sumu 10.000,- eur si z toho účtu vybrala a žalobca jej ju poskytol pre účely, aby si poplatila dlhy a naložila s nimi ako chce. Od žalobcu určite žiadne peniaze nežiadala a jej manžel ani nevedel o tom, že tieto peniaze boli na jeho účet vložené. Uvádzaná suma je len jednou zo súm, ktoré jej žalobca daroval. V minulosti jej poskytol finančné prostriedky na akontáciu pri lízingu auta, jedenkrát to bolo 5.000,- eur na motorové vozidlo Peugeot a druhýkrát 4.000,- eur na motorové vozidlo Fiat. Nemala dôvod si požičiavať peniaze, keďže dňa 21.05.2012 s manželom predali chatu a bolo im vyplatených 19.000,- eur. Peniaze mala, požičiavať si ich nepotrebovala a pokiaľ mala vzťah s žalobcom, nebol dôvod, aby si od neho peniaze požičiavala. Vykonaným dokazovaním, predovšetkým výsluchom účastníkov konania, ako aj výsluchom svedkyne F. M. mal súd prvého stupňa preukázané, že žalobca neuniesol v konaní dôkazné bremeno. Z vykonaného dokazovania nemohol súd prijať záver o tvrdení žalobcu, že pohľadávka, ktorá je predmetom konania, vznikla zo zmluvy o pôžičke. Ak sa žalobca domáha vrátenia určitej sumy s tvrdením, že túto sumu žalovanej poukázal titulom zmluvy o pôžičke, nesie dôkazné bremeno o takomto tvrdení, teda o tom, že došlo k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke. Bolo preto na žalobcovi, aby v konaní preukázal uzatvorenie tvrdenej zmluvy o pôžičke, ako aj reálne odovzdanie poskytnutých finančných prostriedkov a až následne je možné preniesť dôkazné bremeno na protistranu o zániku pohľadávky, resp. jej neexistencie ako

takej. Preto pokiaľ sa žalobca domáha splnenia pohľadávky voči žalovanej, je na ňom, aby preukázal jej platný vznik a nakoniec aj splatnosť. Nesporným v konaní zostalo len poukázanie sumy 10.000,- eur žalobcom na účet v peňažnom ústave označenom žalovanou, ku ktorým mala táto prístup a ktoré podľa jej tvrdení boli bezodplatne a dobrovoľne žalobcom žalovanej darované. Pokiaľ ide o vzťah účastníkov v rozhodnom období, žalovaná tvrdila, že tento bol blízky, intímny, čím zároveň dôvodila tvrdené obdarovanie. Na preukázanie svojich tvrdení navrhla výsluch svedkyne F. M., ktorá potvrdila súdu jej vedomosť o dlhodobom intímnom vzťahu účastníkov konania a to aj v rozhodnom období. Svedkyňa popísala vzájomné správanie sa účastníkov voči sebe, ktorého bola prítomná, vrátane účasti na spoločnom výlete, ako aj opakovaných obdarovaní žalovanej žalobcom a to nielen vecne, ale aj finančne, vrátane poskytnutia daru poukázaním sumy 10.000,- eur. Žalobca tvrdenia žalovanej o ich intímnom vzťahu, opakovanom obdarovaní, ako aj poskytnutí daru poukázaním sumy 10.000,- eur na ňou označený účet v peňažnom ústave v konaní jednoznačne poprel, výpoveď svedkyne označil za nepravdivú, sám však na vyvrátenie týchto tvrdení neoznačil a nenavrhoval vykonať žiaden dôkaz. V konaní len tvrdil, že poukázaná suma bola bezúročnou pôžičkou, ktorú mu mala žalovaná vrátiť a bola jej poskytnutá na úhradu jej dlhov. Pritom z obsahu zmluvy o pôžičke musí vyplývať aj povinnosť dlžníka vrátiť veci rovnakého druhu, tu si potom žalobca v konaní nesplnil povinnosť dôkaznú, nepreukázal súdu ani nenavrhoval vykonať dokazovanie na preukázanie vôle zmluvných strán uzatvoriť takúto zmluvu, preto v konaní nemôže obstať právny záver, že medzi účastníkmi vznikol vzťah z ústne uzatvorenej zmluvy o pôžičke. Pokiaľ ide o samotné poukázanie sumy 10.000,- eur na účet označený žalovanou, súd konštatoval, že práve skutkové tvrdenia žalovanej boli potvrdené svedeckou výpoveďou, ktorú súd vyhodnotil ako vierohodnú, keďže okrem jej spochybnenia a prostého tvrdenia žalobcu nebola iným žiadnym spôsobom spochybnená, keď svedkyňa presvedčivo, plynulo a s istotou ochotne zodpovedala na všetky otázky a jej výpoveď korešpondovala s výpoveďou žalovanej. Napokon aj žalobcom tvrdený účel pôžičky na splatenie dlhov žalovaná spochybnila preukázaním, že v rozhodnom období na tento účel peniaze nepotrebovala, napokon dlhy v podnikateľskej činnosti má nepretržite, keď spolu s manželom v marci 2012 predávali nehnuteľnosť so zloženou zálohou kupujúcou pri podpise zmluvy s podmienkou zabezpečiť výmaz záložných práv viaznúcich na nehnuteľnosti ešte pri podpise zmluvy, čo časovo predchádzalo poukázaniu sumy 10.000,- eur žalobcom (apríl 2012). Preto súd žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol. O náhrade trov konania v zmysle § 151 ods. 3 OSP rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý s rozsudkom súdu prvého stupňa nesúhlasil a nepovažoval ho za vecne správny. Nesúhlasil so záverom súdu, že neuniesol dôkazné bremeno, keďže nepreukázal, že pohľadávka vznikla zo zmluvy o pôžičke. Súd sa však nevysporiadal so zmenou právnej kvalifikácie uplatneného nároku obsiahnutej tak vo vyjadrení žalobcu zo dňa 29.01.2013, ako aj na pojednávaní dňa 12.07.2013, podľa ktorých žalobca svoj nárok uplatňuje aj z titulu bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka. Súd túto zmenu právnej kvalifikácie posúdil ako zmenu skutkového stavu, ktorá podľa názoru súdu obstoja iba kvalifikovanou zmenou návrhu v zmysle § 95 ods. 1 OSP. Podľa odbornej literatúry (Bureš, Drápal, Krčmár a kolektív - Občiansky súdny rád - 7. vydání Beckova edice, komentované zákony, strana 419): „Nejde však o zmenu žaloby, jestliže žalobce při nezměněném „vyličení rozhodujících skutečností a žalobním petitu mění pouze právní kvalifikaci svého nároku, např. nárok za zaplacení určité peněžité částky, který původně po právní stránce kvalifikovali jako plnění ze smlouvy, nyní dovozuje také z bezdůvodného obohacení. Jde-li o tentýž skutek (a to je pravidlem), je jeho posouzení po právní stránce úkolem soudu; žalobce nemusí svůj nárok právně kvalifikovat, a učiní-li tak, není soud jeho právním názorem vázán. Pouhá změna právní kvalifikace skutku proto není změnou žaloby“. V prejednávanej veci nastala práve takáto situácia, keďže skutkový stav sa nezmenil a bolo dôvodné, aby sa súd prvého stupňa vypořiadal i s argumentáciou žalobcu o bezdôvodnom obohatení. Žalobca argumentoval, že v danom prípade došlo k nezhode zmluvných strán o tom, o aký právny úkon ide, aký právny úkon vznikol a takto urobený prejav vôle zmluvných strán bol neurčitý a nezrozumiteľný. Tento nedostatok právneho úkonu vykonaným dokazovaním nebol odstránený, keď ani jeho výkladom podľa § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ani objasnením skutkových okolností, za ktorých bol urobený, nebolo možné jednoznačne ustáliť určitosť a zrozumiteľnosť prejavu vôle strán. Svedkyňou M. tvrdené skutočnosti, ktoré mali nasvedčovať tomu, že išlo o dar, žalobca poprel a súd dospel k záveru, že nebol preukázaný vznik pohľadávky žalobcu zo zmluvy o pôžičke, ale na druhej strane nevyslovil názor, že došlo k darovaniu. Preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu písomne vyjadrila, rozsudok súdu prvého stupňa navrhla ako vecne správny potvrdiť. Poukázala na to, že dôvod tohto sporu nie je vo vrátení peňazí ale v tom, že sa po dlhoročnej známosti so žalobcom rozišla. Poukázala na to, že žalobca najskôr tvrdil, že išlo o zmluvu o pôžičke a na ďalšom pojednávaní tu už ide o bezdôvodné obohatenie, takže ona stále tvrdí len to, že išlo o dar. To, že jej žalobca dával peniaze a darčeky nikdy nezaprela, nemá na to dôvod. Nespočetne veľakrát jej pomohol a preto ju mrzí, že žalobca k veci zaujal takéto postoje.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej len OSP), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou, podal ho účastník konania (§ 201 OSP), v zákonom stanovenej lehote (§ 204 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný, (§ 202 OSP), preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako i konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo (§ 212 ods. 1 OSP) po skonštatovaní, že odvolanie má základné zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. d) a f) OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne, preto ho podľa ustan. § 219 ods. 1 OSP potvrdil. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie vydal pomerom hlasov 3:0, t.j. jednohlasne (§ 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z.z.).

Odvolací súd vo veci rozhodol podľa ustanovenia § 214 ods. 2 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania tak, že rozsudok verejne vyhlásil, nakoľko vec bola ústne prejednaná pred súdom prvého stupňa a v odvolacom konaní nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, preto sa nejedná o konanie, v ktorom by súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania a je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nejde ani o konanie vo veciach porušovania zásady rovnakého zaobchádzania a nariadenie pojednávania nevyžaduje ani dôležitý verejný záujem.

Predmetom tohto konania je úhrada pohľadávky 10.000,- eur. Žalobca v žalobe zdôvodňuje svoj nárok na zaplatenie uvedenej sumy tým, že na základe ústnej zmluvy o pôžičke poskytol žalovanej sumu 10.000,- eur a uvedenú finančnú hotovosť vložil žalovanej na ňou označený účet v A. N., a.s. N.. V konaní bolo preukázané, že účastníci zmluvu o pôžičke v písomnej forme neuzavreli.

Žalobca tvrdí, že uzavreli ústnu zmluvu o pôžičke a v konaní preukázal, že žalovanej na ňou uvedený účet vložil sumu 10.000,- eur, žalovaná túto sumu prijala, keďže finančné prostriedky spotrebovala podľa svojho vlastného rozhodnutia.

Žalovaná tvrdí, že nešlo o zmluvu o pôžičke, ale o dar, keďže medzi účastníkmi existoval niekoľkoročný priateľský intímny vzťah a žalobca ju v minulosti opakovane obdarovával, čo potvrdila i v konaní vypočutá svedkyňa F. M..

Súd prvého stupňa uzavrel, že žalobcovi sa v konaní nepodarilo preukázať to, že išlo o pôžičku a tým by bola daná povinnosť žalovanej požičanú sumu vrátiť.

S uvedeným záverom sa plne stotožňuje i odvolací súd.

Právne úkony sú prejavy vôle smerujúce ku vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takým prejavom spájajú. Musí ísť o taký prejav vôle, ktorý smeruje k vytvoreniu zamýšľaného právneho vzťahu. Právny úkon je teda právna skutočnosť spočívajúca v ľudskom chovaní, ktorá je právom dovolená.

Podľa § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

Zmluvou o pôžičke veriteľ prenecháva dlžníkovi na voľné nakladanie veci určené podľa druhu, čiže veci zastupiteľné, najmä peniaze. Dlžník sa zaväzuje vrátiť mu po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu. Právny vzťah je založený zmluvou. Subjektmi tejto zmluvy sú veriteľ a dlžník. Pre platnosť zmluvy o pôžičke sa nevyžaduje osobitná forma, možno ju uzavrieť písomne, ústne či konkludentným prejavom.

Pojmovými znakmi zmluvy o pôžičke sú: a/ prenechanie vecí na voľné nakladanie, teda aj na spotrebovanie, b/ druhovo určené veci, c/povinnosť vrátiť veci rovnakého druhu a d/obvykle aj doba splatnosti vrátenia.

Ak doba vrátenia pôžičky nie je dohodnutá, dlžník je povinný splniť dlh prvého dňa potom, čo ho veriteľ o plnenie požiadal (§ 563). Pokiaľ by účastníci zmluvy ponechali dobu plnenia na vôli dlžníka a ten by so splnením záväzku otáľal, určí ju na návrh veriteľa súd podľa okolností prípadu tak ak by to bolo v súlade s dobrými mravmi (§ 564).

Z uvedeného je možné konštatovať, že pre prípad úspechu žaloby bolo potrebné preukázať vznik dvojstranného právneho úkonu a to zmluvy o pôžičke, ktorá mala byť uzavretá medzi účastníkmi tohto konania. Vzhľadom k tomu, že v písomnej podobe táto zmluva nebola vyhotovená, bolo potrebné inými dôkazmi preukázať vznik a podmienky tohto dvojstranného právneho úkonu. Bolo potrebné preukázať vôľu oboch strán uzavrieť takúto zmluvu o pôžičke so všetkými patričnými pojmovými znakmi, t.j. vôľu žalobcu ako veriteľa peňažnú sumu žalovanej požičať (a to v konkrétne určenej výške, dobu splatnosti vrátenia) a vôľu žalovanej ako dlžníka takéto peniaze si požičať so záväzkom ich v dohodnutom termíne aj vrátiť.

Podľa § 120 OSP účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Teória procesného práva rozlišuje pri dokazovaní dôkazné bremeno a bremeno tvrdenia, pričom je medzi nimi vzájomná úzka väzba. Aby účastník mohol splniť svoju zákonnú povinnosť označiť potrebné dôkazy, musí predovšetkým splniť svoju povinnosť tvrdenia. Nesplnenie povinnosti tvrdenia má za následok, že skutočnosť, ktorú účastník vôbec netvrdil a ktorá nevyšla v konaní najavo, spravidla nebude predmetom dokazovania. Ak je táto skutočnosť rozhodná z pohľadu hmotného práva, neunesenie bremena tvrdenia o tejto skutočnosti bude mať pre účastníka väčšinou za následok nepriaznivé rozhodnutie. Okruh rozhodujúcich skutočností je určovaný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov. Táto norma zásadne určuje jednak rozsah dôkazného bremena, t.j. skutočností, ktoré musia byť ako rozhodné preukázané a jednak nositeľa dôkazného bremena.

Pri zmluve o pôžičke dôkazné bremeno ohľadom preukázania poskytnutia pôžičky (preukázania dohody o tom, že veriteľ poskytne dlžníkovi druhovo určenú vec a dlžník takto druhovo určenú vec veriteľovi vráti) je na veriteľovi (v tomto konaní žalobcovi). Len keď veriteľ preukáže, že dlžníkovi pôžičku poskytol a že dlžník ju prevzal a zaviazal sa ju vrátiť, dôkazné bremeno prechádza na dlžníka (v tomto konaní žalovaná), ktorý by bol v konaní úspešný len vtedy, ak by preukázal, že predmetný dlh prevzal, ale následne ho splnil alebo tento dlh zanikol iným zákonom predpokladaným spôsobom. Povinnosť účastníka navrhnuť dôkazy na preukázanie právne významných skutočností, ohľadom ktorých má bremeno tvrdenia (ktoré sú podľa hmotného práva v jeho prospech), je v konkrétnom procesnom postupe účastníkov a súdu spojená s požiadavkou určitosti dôkazného návrhu.

V prejednávacom prípade je dôvodné konštatovať, že žalobcovi sa nepodarilo preukázať vznik a podmienky ním tvrdenej pôžičky, pretože na svoje tvrdenia o existencii zmluvy o pôžičke nenavrhoval žiadne dôkazy, čím neunesol dôkazné bremeno v zmysle žaloby a preto ju bolo potrebné zamietnuť. Ani v odvolacom konaní odvolací súd nemohol ustáliť platný vznik tvrdeného záväzkovo-právneho vzťahu medzi účastníkmi konania založeného na ústne uzatvorenej zmluve o pôžičke. I keď bolo v konaní nesporné, že žalobca žalovanej sumu 10.000,- eur zaslal, samotné poukázanie tejto sumy žalovanej

nezakladá jej povinnosť uvedenú sumu žalobcovi titulom poskytnutej pôžičky vrátiť. V danej veci žalobca nepreukázal svoje tvrdenie o poskytnutí pôžičky žalovanej a na podporu svojho tvrdenia nenavrhol súdu vykonať žiaden dôkaz, ktorý by nebol súdom prvého stupňa vykonaný. Žalobca preto neunesol dôkazné bremeno, čo malo za následok rozhodnutie v jeho neprospech.

Žalobca ďalej v odvolacom konaní argumentoval, že súd prvého stupňa sa nevysporiadal so zmenou právnej kvalifikácie uplatneného nároku obsiahnutej tak vo vyjadrení žalobcu zo dňa 29.01.2013, ako aj na pojednávaní dňa 12.07.2013, podľa ktorých žalobca svoj nárok uplatňuje aj z titulu bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka, pričom skutkový stav sa nezmenil a bolo dôvodné, aby sa súd prvého stupňa vysporiadal i s argumentáciou žalobcu o bezdôvodnom obohatení žalovanej.

Súd prvého stupňa v tejto súvislosti uzavrel, že žalobca mal podať návrh na zmenu žaloby v dôsledku zmeny skutkového stavu, kedy žalobca požaduje síce rovnaké plnenie, ale na inom skutkovom základe v zmysle § 95 ods. 1 OSP, čo žalobca nevykonal(on netvrdil, že ide o dar), preto súd nemohol posúdiť nárok žalobcu ako bezdôvodné obohatenie (na strane 10 rozsudku sa s týmto nárokom zaoberal).

Tu je treba dať za pravdu žalobcovi, že súd prvého stupňa nezahodnotil tento prednes právneho zástupcu žalobcu v súlade so zákonom(OSP). V danom prípade nešlo o zmenu skutkového stavu (tento žalobca nijak nezmenil), ale vzhľadom na výpoveď žalovanej (nešlo o pôžičku, ale o dar) o vyjadrenie sa k možnej právnej kvalifikácii veci.

V žiadnom ustanovení Občianskeho súdneho poriadku nie je účastníkovi uložená povinnosť svoj skutkovo vymedzený nárok právne kvalifikovať a pri prípadnej zmene dovtedajšej kvalifikácie k tomu žiadať súhlas súdu. Právna kvalifikácia na súdom zistený skutkový stav veci patrí súdu a súd ju vyjadří najneskôr vo svojom rozhodnutí (ak k nej nepristúpi skôr - § 100 ods. 1 OSP).

Účastníci nie sú povinní právny nárok právne kvalifikovať, pretože právna kvalifikácia veci je vecou súdu. Musia ale musia uviesť rozhodné skutočnosti, ktoré umožnia súdu, aby uplatnený nárok alebo obranu proti nemu právne kvalifikoval. Súd tak skúma, či tvrdené skutočnosti možno podriať pod hypotézu niektorej právnej normy tak, aby z dispozície tejto právnej normy bolo možné vyvodiť plnenie, prípadne určiť, či tu žalobcom požadovaný právny vzťah alebo právo je alebo nie je alebo potvrdiť také skutočnosti, ktoré bránia tomu, aby bolo žalobe / návrhu/ vyhovené. Ak účastník uvedie rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vyvodzuje ním tvrdený nárok alebo obranu proti nemu, ale s týmito skutočnosťami spája nesprávne právne následky, nie je súd viazaný právnym názorom účastníka a je povinný posúdiť vec podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu zo dňa 22. 09. 2010, sp. zn. 5 Cdo 196/2009).

Právnu kvalifikáciu uskutočňuje súd sám, pretože žiadne ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku, ktorým sa konanie pred súdom riadi, neukladá žalobcovi povinnosť právnej kvalifikácie. Túto uskutočňuje sám súd na základe ustáleného skutkového stavu veci.

Žalobca v priebehu konania okrem iného uskutočnil i právnu kvalifikáciu skutkového stavu s prihliadnutím nielen na jeho tvrdenie, ale i na tvrdenie žalovanej a z týchto ich vyjadrení vyvodil, že išlo o nezhodu prejavenej vôle účastníkov, keďže žalovaná plnenie neprijala ako pôžičku, ale ako dar a žalobca plnenie poskytoval ako pôžičku, nie ako dar, preto ide o neplatný právny úkon a účastníci si musia navzájom vrátiť vzájomné plnenia, žalovaná žalobcovi sumu 10.000,- eur.

Podľa § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Ak by sa v konaní tieto skutočnosti potvrdili, odvolací súd by skúmal i to, či žalovaná na úkor žalobcu získala bezdôvodné obohatenie.

Žalobcovi sa nepodarilo takéto svoje tvrdenie preukázať, keďže z vykonaného dokazovania vyplýva, že pre obe zmluvné strany bol prejav vôle určitý a zrozumiteľný, vrátane jeho obsahu. Rozhodujúce však bolo preukázanie účastníkmi konania tvrdeného prejavu vôle prezentovanými skutočnosťami, z existencie ktorých vyvodzujú pre seba priaznivé právne dôsledky. Žalobca v tomto konaní len účelovo tvrdí, že u neho išlo o zmluvu o pôžičke, i keď v čase vykonania tohto úkonu k veci zaujímal iný postoj, čo v konaní žalovaná preukázala a ktoré jej tvrdenia sú podporené i výpoveďou svedkyne F. M., ktorú výpoveď žalobca relevantným spôsobom nespochybnil.

Preto tvrdenie žalobcu o tom, že išlo o nezhodu prejavov vôle medzi účastníkmi, odvolací súd nepovažoval za preukázané, ale len za účelové tvrdenie účastníka. Žalobcovi sa totiž v konaní nepodarilo preukázať ani to, že spornú sumu žalovanej požičal. Len preto nebolo možné žalobe vyhovieť, keďže pojmovým znakom zmluvy o pôžičke je aj záväzok dlžníka dlh vrátiť a tým sa mu nepodarilo preukázať ani to, že on tento úkon uzatváral ako zmluvu o pôžičke.

V konaní nebolo preukázané, že by medzi účastníkmi bola uzavretá zmluva o pôžičke a to ani na strane žalobcu. Výsluchom svedkyne F. M. bola potvrdená výpoveď žalovanej, že zo strany žalobcu nešlo o pôžičku. Svedkyňa potvrdila, že žalobca v priebehu predchádzajúcich rokov opakovane žalovanej poskytoval rôzne dary a to aj vyššej hodnoty (na akontáciu áut). V konaní nevyšlo najavo, že by právny úkon, na základe ktorého prijala žalovaná od žalobcu sumu 10.000,- eur bol neplatným, čo by zakladalo nárok na vrátenie vzájomných plnení (§ 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka).

I v tomto prípade však v rámci dôkaznej povinnosti mal žalobca preukázať, že žalovanej poskytol pôžičku, pretože jeho skutkové tvrdenia zostali nezmenené a práve to sa žalobcovi nepodarilo. Žalobca mal preukázať, že majetkový prospech bol získaný žalovanou, že plnil žalovanej z neplatného právneho úkonu, dôkazné bremeno bolo na strane žalobcu. Keďže už vyššie bolo konštatované, že žalobcovi sa nepodarilo preukázať, že žalovanej odovzdal spornú sumu ako pôžičku, že pre žalovanú išlo o plnenie na základe pôžičky, potom neprichádza do úvahy ani vydanie bezdôvodného obohatenia.

Argumentácia, na základe ktorej založil svoje odvolanie žalobca, preto nie je spôsobilá privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie.

Preto odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa vykonal vo veci všetko potrebné dokazovanie, vec posúdil správne po právnej stránke. Jeho rozhodnutie bolo vydané za dodržania všetkých relevantných procesných pravidiel a tak odvolací súd toto rozhodnutie podľa § 219 ods. 1, 2 OSP ako vecne správne potvrdil.

O trovách tohto konania v zmysle § 224 ods. 3 OSP rozhodne súd prvého stupňa, ktorý rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.